

Barcelona 31 d'agost de 1923

L'Esquella de la Torratxa

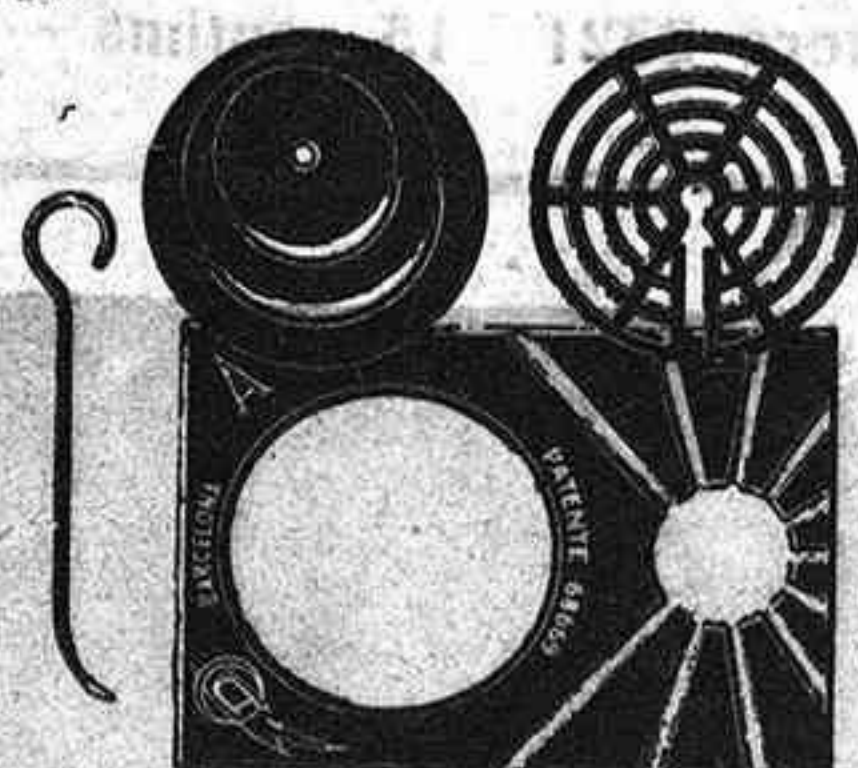
Any XLVI Número 2321 15 cèntims — Atrassats, 30

L'ESCOPETA AL SEU AMO

—Creu-me, desa't, que estàs massa arnat per a anar pel món.

PLANXA "CUBRE-HORNILLO D"

Llimpiesa :- Comoditat :- Economia :- Rapidesa

L'invent més senzill i més pràctic conegut. S'adapta a qualsevol fogó de carbó i de llenya sense cap classe de treball. De venda en totes les principals tendes de ferreteria i bateria de cuina
Tamany 26 X 37 c/m. Ptes. 15

DIPÒSIT GENERAL: DE-NEGRI - Rambla de Catalunya, 43. — Contra envió de Ptes. 15 en Gir postal o segells de correu, es remet a totes les estacions de ferrocarrils d'Espanya franc d'embalatge

CASA ESTABLERTA EN 1890

Carme, 51, botiga
AL REGULADOR

Telèfon A 62

BARCELONA

HERNIATS (TRENCA TS)

Voleu curar-vos les hernies? Voleu evitar el seu desenrotlló? Voleu prevenir-vos dels seus perills? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventatges.
Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pessetes un. Faixes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER

Soler i Torra Germans
BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

L'estatua de Colón il·lumina Barcelona.
Naturalment, com que la Làmpara és

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs
Edicions especials de luxe
Talonaris : Factures, etc., etc.

Olm, 8 : Telèfon 4115
BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'interinitat a Barcelona

Un amic madrileny, periodista, ens pregunta per les eleccions de Granollers.

—Ara per ara, sembla que és En Trias, però, també podria ésser que ho fos En Torras. I fins i tot, que per

tercera vegada es tornessin a fer eleccions.

Aleshores el nostre amic madrileny, ens digué:

—No sé que ho fa, però totes les coses de Barcelona, com els diputats per Granollers, semblen interines.

Interines o fracassades o inacabades. Anem a esperar al foraster a l'estació de França i els hem de dir que aquella estació és interina. Li mostrem, tot passant, el parc, remarcant que de Parc ja ho és, però que no en fa, que és un parc avorrit, que s'està arranjant. A la Rambla les tanques del Metrò dificulten la circulació, i ja a la Plaça de Catalunya, l'espectacle de les casetes de fusta i dels tancats fan pensar en alguna explotació minera, o de fustes. Hi ha com un record de les narracions californianes d'En Bret Harte.

—Aquesta és la nostra Porta del Sol, la nostra plaça de la Concòrdia, però no està acabada. Hi ha un plànol encarregat, però no sabem si està fet.

—I aquest carril? Com és que va aquest carril pel mig dels carrers?

—Es el de Sarrià, que marxa així, avui mato, demà fereixo, mentre se prepara la construcció subterrània. També aquesta línia és interina.

L'excursió urbana podria anar extenent-se fins a l'església de la Sagrada Família, necessitada de segles per a ésser acabada; o fins l'hotel de l'Avinguda del Tibidabo, que no s'obra mai; o fins el Palau Reial que tot i fent un palau de fira, l'hauran d'acabar posant safata; o fins la reforma, que quan les regions devastades de França seran reconstruïdes ella seguirà en ruïnes; o fins l'Hospital de San Pau, que en lloc de semblar obra de cristians, sembla obra de romans pagànics; o fins la fatxada de l'església de Sant Agustí, o la del Pi, o la de la mateixa Catedral, per a no deixar enrera les coses eclesiàstiques.

—I és que, en definitiva, Barcelona tinguda com a ciutat anarquista, de ferm i d'acabat, no té més que la que és hostatge d'autoritats, ja siguin civils, militars o eclesiàstics, nacionals, provincials o municipals. Ferm i arrodonit el Govern civil, i el palau del bisbe, i el del capità general, i el de Justícia, i la Generalitat i l'Ajuntament. Perdó: ens oblidàvem de la casa d'En Milà, perquè passaran generacions i generacions, Barcelona serà un erm on uns erudits estudiaran la possible existència d'una ciutat, i al mig de l'erm, se redressarà la casa d'En Milà, com aqueixos munts de pedra que a l'Egipte i a la Mesopotàmia, senyalen, semblants a panteons funeraris, l'existència de les grans ciutats que foren.

An a mí me fa l'efecte de que res està acabat perquè convé que no estigui acabat. Quan anem pels pobles observem que no hi ha església a la qual no li manqui alguna cosa. Aquest mancament és el pretext per a les almoines i els donatius. Doncs a Barcelona deu succeir igual. El dia que totes les coses siguin definitives ja no hi haurà pretext per a emprèstits, pressupostos extraordinaris, consignacions i donatius. Com el dia que el districte de Granollers elegirà an En Torras o an En Trias definitivament, sortirà perdent.

PARADOX

DEL CAMP

VI

L'home dels espanta-mosques

L'home dels espanta-mosques corre els carrers del poble, quan els carrers del poble estan més deserts, més silenciosos, més plens de sol. Com no hi ha ombra, perquè el sol està al damunt del poble, els carrers semblen pintats amb rovell d'ou. Les persianes, plenes de pols, estan tirades. Les portes, plenes de pols, mig closes. I, als arbres del carrer, plens de pols, estridulen les cigales. No comprenc com els poetes han volgut dignificar aquesta bestiola: la cigala. Que canta? Si, senyor, però valdria més que

no cantés, perquè així no faria mal de cap. Que's passa l'estiu cantant, com si estés empeltada de gramófon? Em sembla més pràctic, més correcte i menys ximple, el gest de la formiga, tan escarnida i vilipendiada. Al fi i al cap, la formiga no amoina. Tots aquests poetes que en els seus versos converteixen la naturalesa en un cromó, que volen una naturalesa a lo Rousseau: pentinada, regada, podada, retallada, els voldria jo condemnar a un concert de cigales, sols comparable als chors d'En Clavé. La cançó aquella de *l'airet de la matinada*, que canten tots els chors de les presons, és una cançó per a cigales.

I l'home dels espanta-mosques? L'home dels espanta-mosques compareix sempre al poble, quan menys se pot anar pels camins del poble, perquè ja s'en cuida el sol de que no hi vagis. El seu crit de venedor ambulat és un crit de mandra, de peresa, de nyonya, de «fem-hi una bacaina, que ja és hora». Al arribar a cada una de les dues oo del pregó, s'hi adorm un xic:

—¡Espanta-móóóóóques, nóóóóóóóóóies!

Porta els espanta-mosques a l'espatlla, agafant-se als mànecs de canya amb les dues mans, com si hi portés un arbre: un arbre de cabelleres blaves, verdes, grogues, vermelles, color de rosa. Quan fa un xic de vent, aquestes cabelleres multicolors se despentin, i fan una remor de fulles seques.

Així com a la nit el crit aspre i agut del paó dona engúnia, ara, al mig dia o a primeres hores de la tarda, quan ja has dinat i t'has extès en un silló de vímet, i fumes un cigar o una pipa, i tens el cafè al davant, el crit de l'home dels espanta-mosques acaba d'adormir al poble, l'enfonsa en la sesta com en un bany tebi.

I tu sues un xic. Però penses que l'home dels espanta-mosques, carregat amb els espanta-mosques, i sota el sol, sua més que tu, i a la suor s'uneixen la fatiga i la pols que li empastifa el rostre. I com que, igual que tots els homes, ets una mala bèstia, això et consola un xic. I somrius. I encens el cigar. I tornes a somriure...

LLUÍS CAPDEVILA

Tots guanyant!

La teoria del malaurat Eduard Calvet, ha tingut, a Granollers, una nova confirmació.

—Quí ha guanyat?—preguntàvem el diumenge.

—En Trias—deien els regionalistes.

—En Torras—deien els monàrquics.

Lavors, sortí la frase històrica:

—Tots guanyant!

El governador, el dilluns, rodejat dels seus periodistes, digué:

—Per les dades oficials surt triomfant el senyor Trias, però per notícies particulars, surt el senyor Torras.

Naturalment, com en eleccions poden més les da-

des que les notícies particulars, el governador rectificava el dimarts, lo dit el dilluns:

—Senyors,—digué an els seus periodistes—sembla, per les dades oficials, que surt triomfant el senyor Trias.

Però els monàrquics responien:

—No, senyor. Surt En Torras.

Continuava el dubte terrible. Continuaven guanyant tots. Quí ho havia de resoldre? La Junta del Cens? Sí, però tampoc la seva resolució seria definitiva, ja que el Tribunal Suprem decidiria. Llavors, els electors acordaren triomfar.

—Ha sortit En Torras—afirmaren a Granollers.

—Ha sortit En Trias—afirmaren a Badalona.

Després de triomfar, acordaren celebrar el triomf. En Torras des del seu Centre de Granollers, donà les gràcies per la victòria an els seus electors. En Trias, des del seu Centre de Badalona, feu igual. Després a Granollers, enllumenaren i a Badalona, també. A Granollers celebraren el ball de la victòria i a Badalona el ball del triomf. L'ombra d'En Calvet, planava damunt del districte. Tots guanyaven.

A l'escriure aquestes ratlles ignorem el resultat de l'escrutini. Diuen que decididament sortirà En Trias. Nosaltres, francament, per a acabar amb aqueixos espectacles victoriosos els fariem diputats a tots dos: an En Torras per Granollers i an En Trias per Badalona. Una diputació que els taurins anomenarien «al alimón».

Emancipant-se

De tant en tant vaig al poble, sí senyors; al meu poble, un poble que tant pot ésser Sant Feliu del Pinagó com qualsevol altre Sant Feliu. Que hom vagi al seu poble no és res de nou, car tots sabem que la gent que viu a ciutat quasi tota ha vingut del poble.

El salta-taulells, l'adroguer, o qualsevol altre dandy de fora, van al poble com aquell que va a una terra de promissió. Però jo no; jo hi vaig amb gran

—Caram, noia, és molt original aquest anunci! Tots els adroguers l'han fet!

sentiment i per tornar carregat de teca i de consells. Els consells són fàcils de portar i més quan es té la facultat de sapiguer-se'ls tirar al llong; però els presents de la bona mare barrejats amb els del veí hipòcrita, ja són més pesats encara que un cop els tenim ací ajudin a fer més lleugera la càrrega conjugal.

Passat el dia aguantant un ruixat de preguntes i el llampegueig de mil mirades xafarderes, ja em disposava a pendre comiat quan me topo amb l'antic ordinari que feia els encàrrecs per la capital.

— Me veniu de mil-i-pompi, mestrel! Aquí us endosso aquests farcellets, i espero que demà me'ls portareu a domicili.

L'home ni somriu ni sembla tenir-ne ganes. El trobo que talment sembla un majestàtic sorrut. Per fi, molt reposadament i altaner m'increpa amb aquestes paraules:

— Ja es veu bé, ja que baixes de ciutat: *No confundir, amigu; no confundir.*

I sense dir res més me deixa plantat al mig del carrer tot allunyant-se, i adquirint davant meu la forma significativa d'un interrogant.

Així encara estaria si la tartana baldera de Câl Noi no m'hagués tret de la estupefacció. Ja hem teniu altre cop ruta avall, disposat a desxifrar aquell enigma que no sabia si atribuir-lo a un cas patològic o a un excés de provincianisme. Per fi l'hereu de Câl Petafa va treure'm del dubte que ja anava formant la decissió de no tornar més al poble.

— No t'estranyis noi; al poble també s'arriba a ésser quelcom. No cal anar a ciutat, no. Si el recader t'ha sortit amb aquest *desplante*, saps?, és perquè ja no és recader. És molt més: és el mateix secretari del poble.

I jo, admirat de les bones qualitats que el viure quiet podien reportar, vàreig fugir com un fill de poble autèntic que pateix el mal de la vida barcelonina.

ANGEL ESCÓ

LA FRESCOR D'EN FRANCISQUET

— S'hi està bastant fresc en aquesta platja!
— Jo hoestic a tot arreu, fins a Barcelona!

La pluja

Qui treballa té sed i Terrassa, com que treballa, vol beure i si vol beure ha de pagar.

Tal com sona. De la mateixa manera que tarifen els panyos, tarifen també l'aigua, l'aigua que és l'única cosa barata que tenien.

A això no hi ha dret i esperem que els elements atmosfèrics no ho toleraran i tindran el do d'enviar a la trescadora Egara un bon ruixat refrescador.

Per fi, plou! Els fils d'aigua—que recorden aquelles cortines fetes amb canyetes i vidres de colors—cauen sobre els arbres, sobre les cases, sobre la gent que, com no s'ho esperava que plugués, no porta paraigua.

Després de tants dies d'esperar-la, per fi tenim aquí a la pluja. Gotham s'estranya, i s'indigna, de que hagi tardat tant. Quan la necessitaven els blats!...

Quant la necessitaven els raïms!...

Però és que en aquest món, tot, fins la pluja, arriba quan no's necessita. Aquesta pluja d'ara, que ha xarolat l'asfalt dels nostres carrers, ha arribat per a dirnos: Ja és aquí la tardor! Ja és aquí!

Mercat d'ocells

Abans a la Rambla, cada dematí hi havia mercat d'ocells.

Uns homes humils deixaven a terra unes gàbies on cantaven pinsans, verdums, cadernerres, gafarrons, llúes, pardals, canaris de Vich, lloros d'Amèrica.

Hi havien altres homes que venien gàbies, paranyes, teles i tota mena de trampes per a caçar.

Era un mercat alegre, clar, que donava al passeig cosmopolita un amable color de província.

On són avui aquells homes? On són aquells ocells?

Algú ens ha dit que'ls trobaríem al Metropolità quan el Metropolità s'inauguri, que fins podria ésser que s'inaugurés.

PETITES VANITATS

Haureu tal volta conegut an aquests darrers temps de calor l'home que té la vanitat de no tenir mai calor.

Ell sua; però no té calor.

Fa anys que va començar a dir que ell no tenia mai calor, i ara té d'aguantar el punt i quan té de suar s'amaga, no surt de casa, es refresca, s'aixuga els polsos d'amagat i quan surt, surt alabant-se que no sap lo que és la calor.

Al costat d'aquest hi han els que tenen la vanitat del no tenir fred. Són els que veieu tot l'hivern en mànegues de camisa, els que no porten mai ermilla: són aquells que quan se refreden diuen que és cosa de les sangs; els que es guardaran prou de dir que hagin portat samarreta; els que un dia els arreplega una pulmonia doble, i es treuen totes les flaçades, per aguantar el punt d'anar dient que el patir de fred és cosa de ximplers.

Després hi ha la vanitat dels que no volen tenir gana i dels que s'alaben d'atipar-se d'una manera pantagruèlica. Aquests són aquells Viandes, que un dia en una fontada, es varen menjar trenta costelles a força de pa, i de pa de pessic; un altre una oca i un altre tres conills. La vanitat d'aquests és més cara que la vanitat dels desganats. Aquests, de la gana en diuen *debilitat*, mal de cor, fredor al ventrell, i paràfrassis, menys el nom que haurien de dir-ne. No mengen davant de la gent i quan ho fan sembla que ho facin com aquell que fa un sacrifici, i la petita vanitat arriba a voltes a l'extrem que es menjarien pels ulls lo que no gosen menjar amb la boca per a no perdre la reputació d'austeritat o d'abstinència.

Després vé la vanitat d'haver estat més mal que ningú.

Quan un diu: a mi em van tallar la cama fins a genoll; l'altre respon: Jo la conservo, però les tinc males les dues. Quan parla de que té gota l'altre li

diu que ell en té un raig. Quan un s'alaba d'haver tingut una pulmonia doble, l'altre diu que la va tenir triple. Ningú es vol quedar endarrera d'haver estat més malalt que l'altre. Hi havia una senyora que es planyia d'haver estat mala de la matriu i un senyor li contestava que ell n'havia estat molt més que ella. I tothom sap d'aquella dona que deia per vanitat: fulara va tenir el mateix mal que jo tenia i en va morir, però jo vaig arribar molt més malalta.

Al costat d'aquest hi han aquells que escampen la vanitat de no haver hagut mai de fer llit; els de dormir les hores que volen; els que es passen la vida jaient i volen fer veure que no dormen; la vanitat del caminador; la vanitat de la droperia; la dels caçadors; la dels futbolistes, dels que tenen veu de tenor que arriben al gall sense escanyar-se; dels que tenen la pell blanca i la volen tenir negra i dels que la tenen morena i s'emblanquinen fins a estucar-se.

Les petites vanitats an el món no tenen fi. Tots en portem alguna a dintre, i l'observar-les com els moros, des de la porta de la barraca, és una cosa més divertida, que jugar al tuti o a la bescambrilla.

XARAU

NOVEDADES

Avançant-se als esdeveniments que per a la propera temporada hi ha anunciats, el «Novedades» ha obert les portes amb caràcter oficial. Això sembla volguer dir que la temporada de còmic va per llarg.

Millor. Ultra el crescut número d'atraccions, totes notables per cert, hom hi pot admirar una col·lecció de «pollos» encinestrats que és un bé de Déu. Ja voldria algun «pollo bien» tindre la finor i els modos d'un dels «pollos» del «Novedades».

BARCELONA

Ha sigut assenyalat el 7 del proper setembre per a donar començ a les Sessions de Teatre d'Art que l'empresa del Teatre «Barcelona» organitza d'acord amb la senyora Mercè Nicolau i el primer actor i director Enric Giménez

Per a debut s'estrenarà *La Flama*, drama en quatre actes d'En Charles Mèrè, obra que obtingué sorollós èxit a París.

Seguidament s'estrenarà *Gelosia*, drama en quatre actes de Artzibrachev, del teatre modern rus; *Cants d'Orient*, drama en tres actes d'En Vallmitjana; *La muller de Claudi*, drama en tres actes de A. Dumas (fill) i *Elena*, obra en tres actes i en vers del vigorós poeta Josep M.ª de Segaria.

CÓMICO

Nosaltres no sabem quin concepte tenen format els ciutadans de Madrid de la nostra Barcelona. Però, si l'opinió madrilenya estigués representada pels senyors Francesc Moya Rico i San José, autors respectivament de la lletra i música d'una cosa titulada *El Doctor Màximo*, n'hi hauria per a pensar que a la *Villa y Corte* es creuen que Barcelona és «Matalobos de Arriba» o Vilatobeta.

Mireu que d'*El Doctor Màximo* dir-ne una opereta! La lletra és, ja no dolenta, indecent. La música està en caràcter.

Ay que rico! A Barcelona, el més modest dels autors es donaria vergonya de presentar cosa semblant. I al menys s'haguessin quedat a casa, que és on millor està la roba bruta.

Els de la casa, feren esforços sobrehumans per a fer-la passar, però *ni por esas*.

BOSQUE

Ningú hauria pogut sospitar que fos possible omplir un teatre cada dia. Doncs això que semblava un miracle, an el «Bosque» és un fet.

Marina, Cavalleria Rusticana, Aida, la que vulguin, totes atreuen com un poderós imant al públic barceloní cap al teatre gracienc. Queda demostrat que els barcelonins són aimants del *bel canto*.

Que vagin dient que bona part de la crisi teatral no la té la pausa de les empreses.

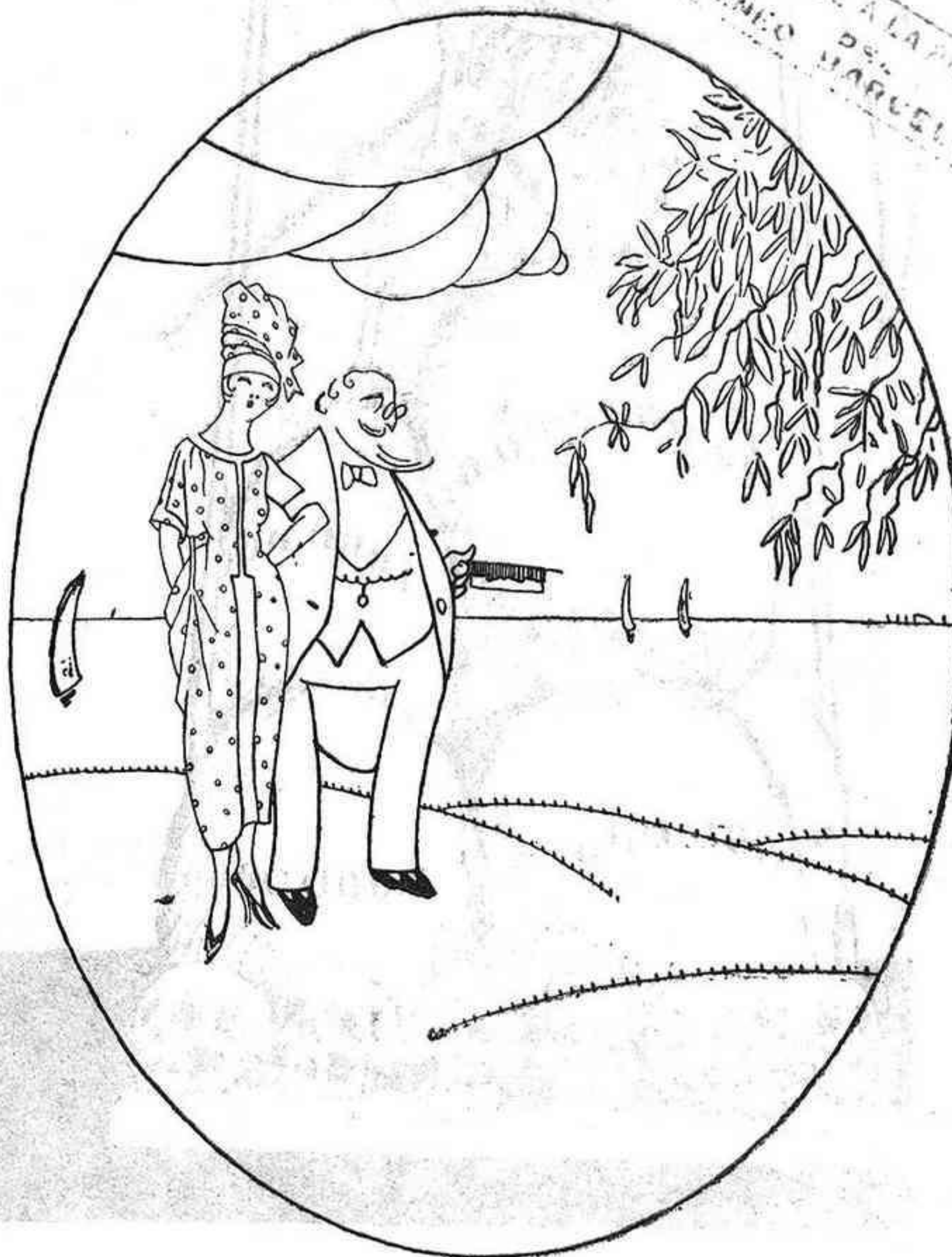
ELDORADO

Dimarts de la setmana passada amb el debut de la nova companyia de varietats, es presentà la coneguda triple, avui gentil cançonetista, Càndida Suárez.

La Suárez, per qui la carrera artística ha sigut un camí de triomfs, ens ha demostrat que té condicions per a conrear el difícil art de la cançoneta. Tot en ella és elegància, distinció. La seva veu és melodiosa, riquesa en el vestir i bon gust en l'escullir les cançons... No cal més per a fer-se seus a tots els públics.

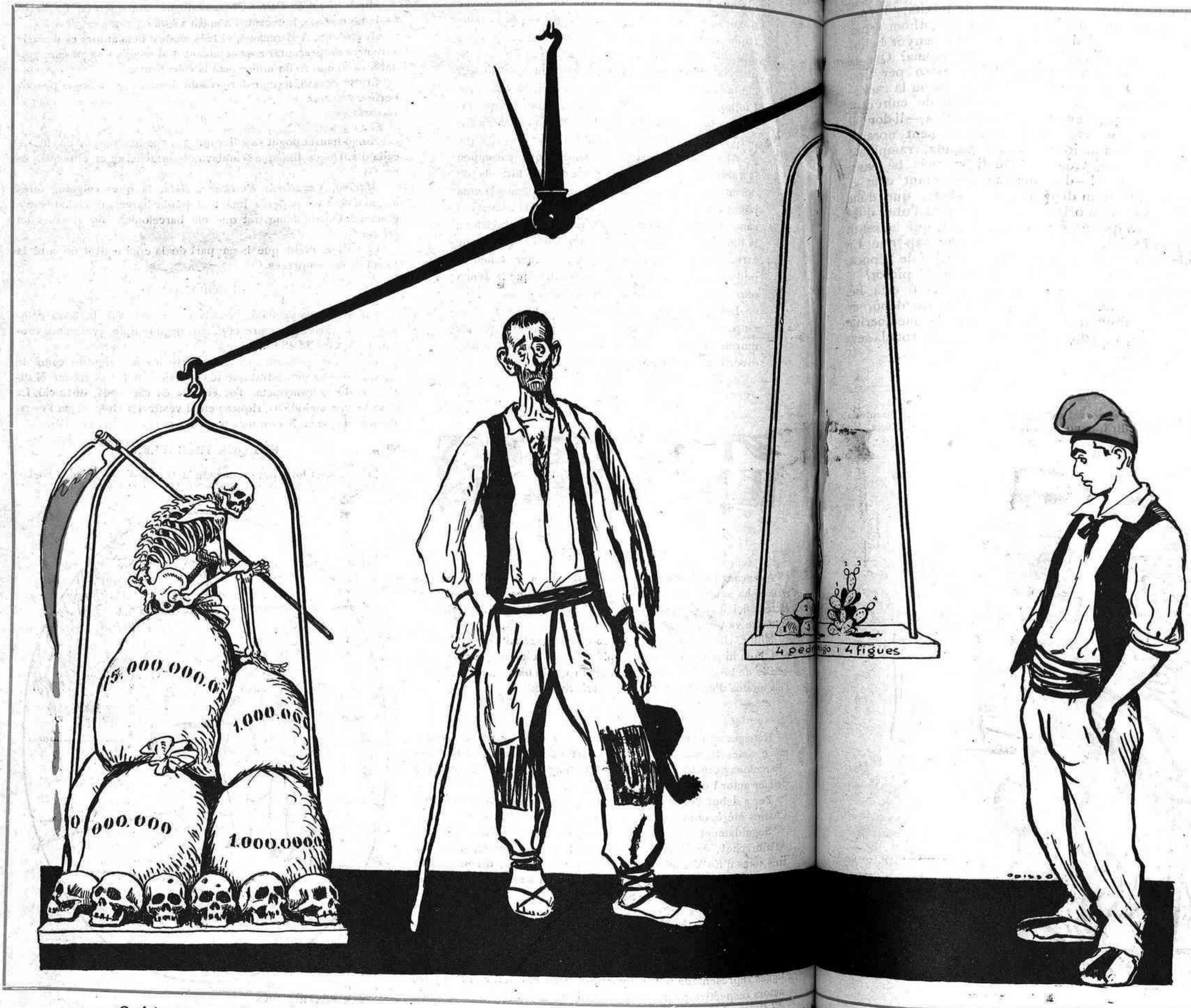
ELS QUE TREBALLEN

De moment hom pot creure que's tracta d'una crònica social.

ELS NOSTRES RICS

—Ca te apuestas que cuan esas revolusions, nos suben el vino de Málaga?

—¿Qué te parece esta pesada?

—Que amb una altra que aquesta, hauré d'agafar jo les balances.

Res d'això. Els que treballen són En Crehuet i En Duch Salvat, el cèlebre «Tenu», autor vitorejat de *L'ou com balla*. Cada u d'ells es proposa donar una empenta terrible al teatre regional i nacional.

L'autor de l'obra patriòtica *Palmes i llorers* diuen que ha entregat an En Santpere *El pare pedaç*, segons tenim entès, comèdia originalíssima. Ai que bé!

El de *L'ou com balla*, té llesta una revista bilingüe relacionada amb un certàmen barceloní que per culpa dels organitzadors cada vegada té menys èxit. Bona perspectiva per a la revista.

L'amic indesitjable

Com sempre que es dona aquest cas, el marit va ésser el darrer en enterar-se del tort que li havien fet.

Aleshores va donar-se ple compte de les rialletes, de les mirades, d'aquell bum-bum.

No podia seguir ni passar un dia més, mal s'hi avindria el seu orgull d'home honorable, de descendència honorable.

Va anar-lo a trobar mentre prenia cafè. Què li feia l'escàndol, si tothom ja ho comentava escandalosament?

Varen creuar-se les paraules de ritual en aquests casos; amb violència per part de l'ofès, amb passivitat d'anyell per l'amic que devia tants de favors com bons dinars, seguits de tants d'altres bons dormirs.

—Però si t'he fet un favor. Si s'avorria la teva dona i hauria acabat suicidant-se.

—A mi què em fa la dona?

—Si no t'interessa, per què et sulfures?

—Tu el que ets és un farsant, un drogo, un lladre—digué el marit en el comble de la desesperació—i si no em dones una satisfacció com cal sabré confondre't com mereixes.

—T'ho prens malament. Pots ferir-te i la teva dona...

—Ja he dit que no m'interessa la dona. Pel meu honor, la meva dignitat ofesa.

—Fillet, comprenc els teus escrúpols, però si tu tens una creença no crec que pretenguis imposar-la a la meva, no podries, t'ho adverteixo, ella em diu de pendre les coses com venen i no com els altres desitgen. Ja saps que perteneixo a l'escola dels estoics i aquests....

No va poguer acabar, i si va fer-ho, el soroll de les botetades privà de sentir la seva digressió.

Els varen separar. Passava per entre els presents tot un aire de tragèdia. La *pose* dels dos contrincants estava descomposta. Tot feia esperar quelcom esgarriós i més quan s'apropà al marit l'amic bofetajat. Tots els rodejaren.

—Deixeu-me—feu aquest.

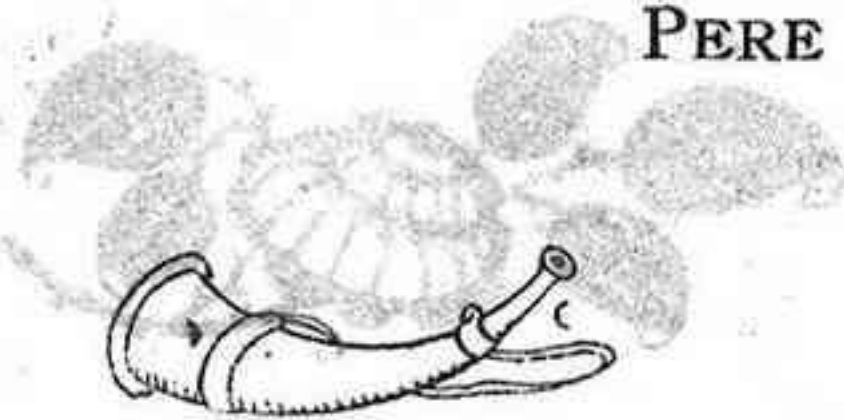
Després serè, molt serè, portant una mà molt

apretada a la galta i donant proves d'ésser un bon tolstoïà, digué: —T'has venjat?

—Venjat, no ho sé—contestà l'altre mig commogut al veure la cara deformada de l'ex amic, però afegint-hi orgullós: —El que si puc dir és que el meu honor, des d'ara en endavant, brillarà tan pur com abans brillava.

A lo que l'agredit, amb cert aire d'amigable confiança exclamà: —Siguent així, si tens solucionada la manera de netejar-lo, suposo que podré continuar essent per a tu i la teva dona el mateix que fins avui he sigut?

PERE PERMANYER

Apa, senyor Feliu

L'*Apa*, aquest dibuixant que ha après a dibuixar en els números de la *Jugend* i de *Simpliscísimus*, i que es creu haver après a escriure no sabem a on, l'*Apa* que és un caricaturista mediocre i un pintor detestable,—aquest puntillat de la seva pintura és,

més que de pintor, de dibuixant de teixits;—l'*Apa*, en aquest país on ningú sap res de res i tothom pensa saber-ho tot, s'ha dedicat a crític. Però, senyor Feliu, de què li ve a vostè saber agafar una ploma? Què ja es creu tan savi com el senyor Pujols, poso per tipu de saviesa? O què és que no li donava prou la caricatura? Què li va més bé que la comissió de cultura—molt relativa aquesta cultura, molt relativa,—li dongui unes quantes pessetes per a escriure cent noranta pàgines en octau major de prosa pesada, ramplona parlant d'En Simó Gómez? Què li va més bé ésser crític—ésser crític!—d'un diari tan important com és *La Publicitat*, d'un diari modern, obert, que dona al poble una noble orientació, i rebentar l'obra d'En Sorolla? Però que no sap, senyor Feliu, que ha sentit campanes però no sap a on? Què no ho sap que En Sorolla malgrat els seus defectes—defectes de l'època, del medi, però no de tècnica—era un gran pintor?

No faci el savi, senyor Feliu, que no li està bé. I no faci el crític. Si vostè fos un crític de debò, no pintaria ni dibuixaria perquè veuria la mediocritat aclaparadora, i postixa, i emmatlevada, de tota la seva obra pictòrica.

Ja s'ha suprimit el servei extraordinari de les forces d'infanteria. Això vol dir que no hi ha res a temer. Això és Xauxa.

—Y ozté, zeñó Arcancia, también é mataó?

—Mataó, precisament, no; però soc representant d'una empresa, i matador del ciutadà per medi de l'arbitri.

—I què me'n diu de lo del cuirassat «Espanya»?
—Que ho trobo molt natural! No veu que estava empeltat de «golondrina»?

AL CAFE

Diàleg barceloní vuitcentista

Quan trobis un català que encara no se'n ha sentit, o descobreixis en altres que, particular o corporativament tenen defectes, tares o vicis propis de nostres invasors, pensa, en lloc de dubtar de ta raça, que la Llengua, l'Anima, la Sang, l'Intel·ligència, l'Ètica, la Voluntat i els Sentiments de nostre Poble, han estat emmetzinats per espai de tres sigles. I l'emmetzinament del llenguatge ha sigut el més visible, però no pas el més greu.

- Mozo!
—Voy enseguida!
—No cal que t'apresures, hay tiempo.
—Hola, Don Santiago, ya està de vuelta?
—Si, Paquito, el temps cabal de cumplir el meu deber i altre cop al pié del cañón.
—Bravo! I què? Ha tingut bon viatge?
—Al tornar hem passat un temps de perros, sin embargo a la ida vaig divertir-me la mar! Figura't que en el mateix vagó hi anava una hembra de órdago.
—Guapa, ella?
—Canela fina! Palabra! Uns ulls com luceros, i una boca, i uns cabells, i un lunar, d'allò de no va más.
—Apa, chambón!
—Amigo, la ocasión la pintan calva!
—I vostè que és tan corrido!

—No tanto, home, no tanto, però tampoc soc cap pelma.

—Carai, quina juerga que devien córrer!

—No madruguis, que no passarem del idilio. Veuràs com va anar.

—Arriba, expliqui's que estic al tanto.

—Ve't aquí que al fer el pasacalle, al llarc del andén, en busca d'un bon puesto, vaig diquelar-la a la ventanilla d'una primera i ja en tens de cap dins del vagó. Li dic «con permiso» i después de darli les buenas tardes amb aquella finura peculiar del hombre de mundo, vaig arrellenarme en el asiento d'enfrente.

—Ja tenim l'home a sus anchas.

—Què hi faràs; és el destino! Hi vaig nèixer de mujeriego!

—Bueno, bueno, expliquis com va rompre el fuego.

—Noi, lo que és de golpe no va pas pendre varas, pues después de mirar-me d'arriba abajo va contestar-me «muy buenas» quedant-se seria y cabizbaja amb un aire de ni menos t'escucho als ataques de la meva labia i dels meus requiebros.

—Malu!

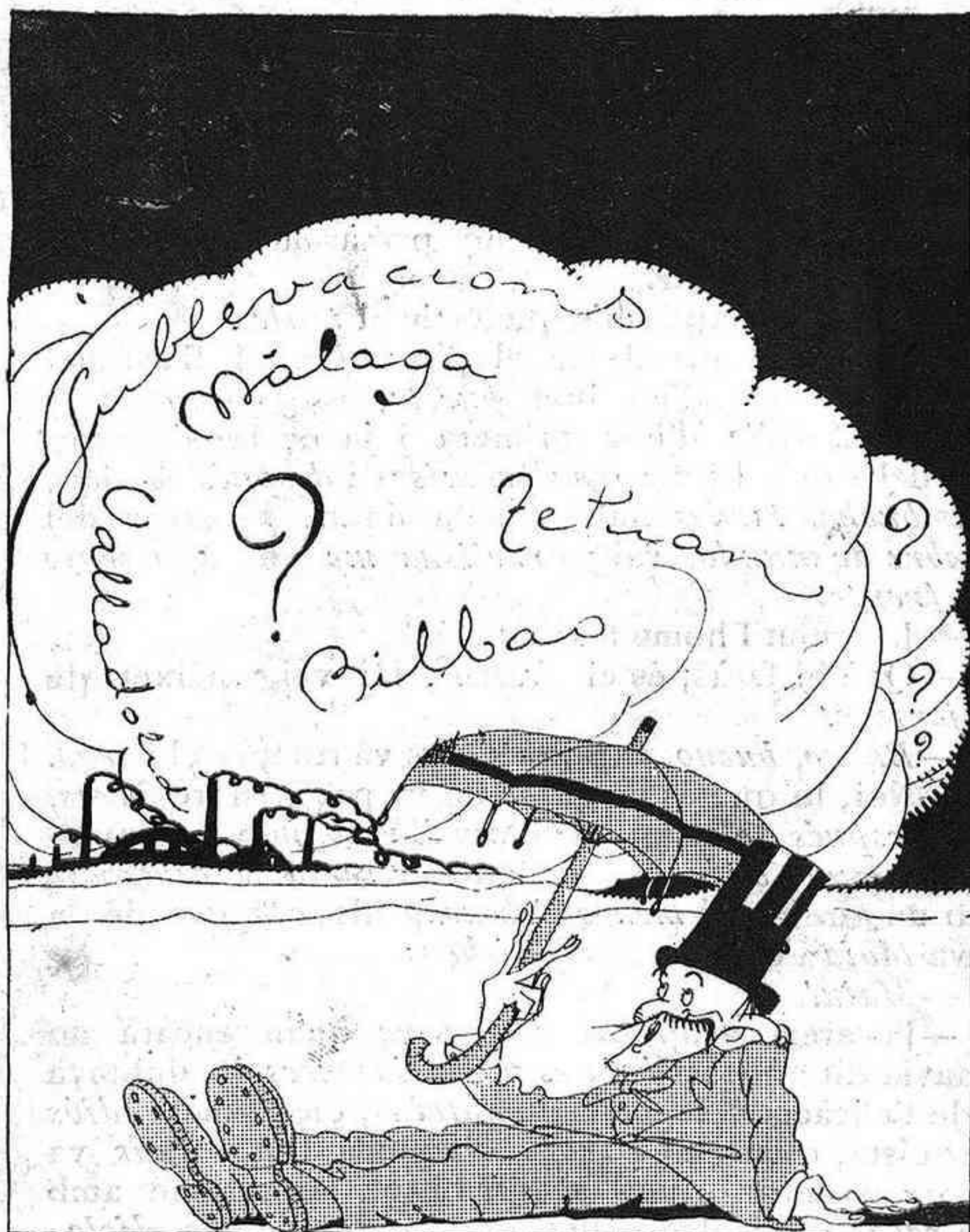
—Ja erem prop del Empalme quan encara no m'havia dit aquesta boca es mía. Entonces ja dubtava jo de l'eficàcia dels meus galanteius, dient-me: adiós conquista, quan un piropo d'aquells tan salaus va lograr arrancar-li una sonrisa i tot mirant-me amb una caïda d'ulls d'aquelles que provoquen els disloques, va dir-me: —«Caramba, pollo, que està de guasa.» —«Lo que jo estic és locu d'haver trobat a la més sandunguera de totes les dones» li contesto. I

ella més vermella que una *amapola* em diu: —«Calli bromista que no és de *caballero* burlar-se d'una *dama* sola». —«No, *querida*, no,—li replico—*jamás* he fet bromas amb el *querer*, vostè m'ha *llamat* l'atenció perquè és la dona més hermosa del *orbe* i aquí em té *rendido* i disposat a fer *cualquier locura*.» «Basta, *señor mío!*—exclama ella amb un *enfado* que em desment sa mirada *encandilada*.—Vostè s'equivoca; soc una senyora casada!» Però jo ja no l'escolto, he perdut els *estribus* i apoderant-me-li d'una mà, li dic amb *tono arrebatador*: «No importa, *retrechera*, de la *noche a la mañana* pots quedar-te *viuda* i jo soc *libre*...» I no et conto més perquè de *repente* un tunel va precipitar el *coloquio*.

- Vaya l'acabóse! El *delirio*!
- Viatjant *algo se pesca*.
- En canvi per aquí *no pasa un alma*.
- Es que ja vas de *capa caída*.
- Paciencia y *barajar!*... Què vol *tomar algo*?
- Porte'm un *mantecado de fresa*.
- Volando!

Lector amic: No he escrit aquesta ximpleta per a fer-te riure, sinó per a que et donguis compte de quina manera, amb rares excepcions, envilim nostra parla no posant cura en el llenguatge. Si vols molestar-te anotant en un paper les paraules i els castellanismes que en un sol dia podràs recullir de boca dels catalans que et rodegen, et convenceràs de la necessitat d'imposar-nos adès una severa disciplina que depuri nostra manera usual de parlar.

CECI

LA POR DEL CONDE

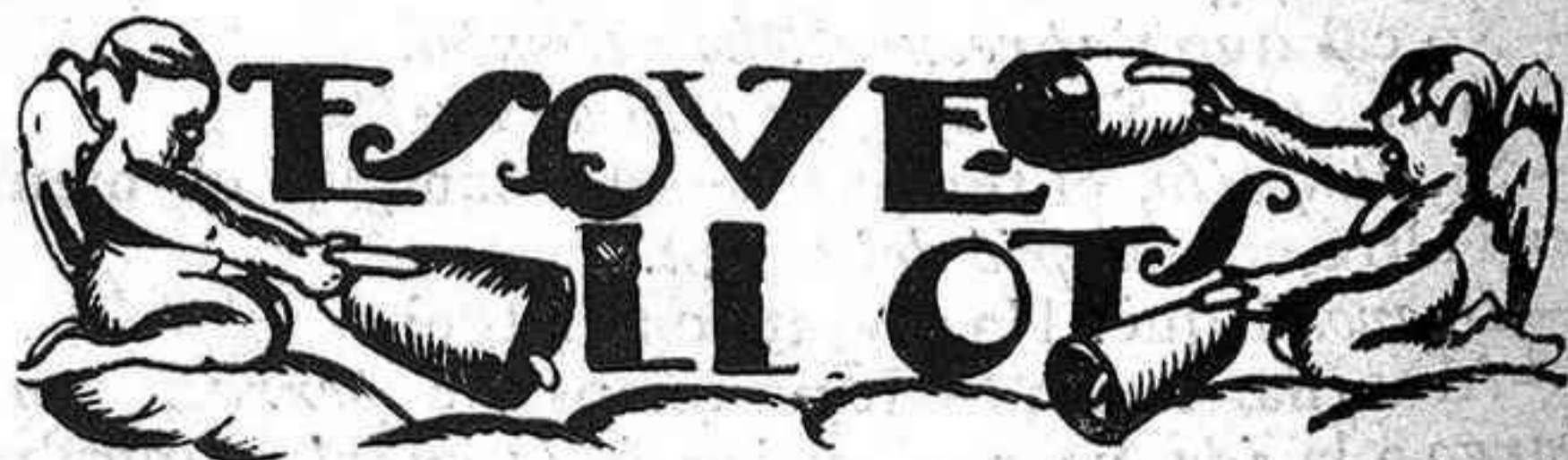
—Me sembla que aquesta tempestat perjudicarà les meves mines del Riff.

Un home desesperat

En Miliano està que trina,
En Miliano està furiós,
Veient que ja és Comissari
De la gran Exposició
De Barcelona, En Maynés,
Endut per aquella sort
Que fa d'ell un personatge,
Tant si vol com si no vol.
En Miliano es desespera
I diu:—Què té més que jo
Aquest advocat de fira,
Per ocupar tan alt lloc?
Què per ventura és més guapo?
Mentida! jo soc un sol
Al seu costat; és més savi?
Jo li dono trenta volts;
Es més ric? No sé, prò em sembla
Que jo tinc més posició.
Es més oradô? impossible!
A Espanya ja sap tothom
Que jo so al menys un Demóstenes,
Un Bossuet, un Ciceró,
Un Castelar i a hores d'ara,
Un legislador dels bons
Que hi ha al Congrés; és polític
Dè més empenta? Tampoc,
Llavors perquè rediables
S'enfila així aquest xicot?
Deu tenir una mascota
Que el protegeix, perquè ell sol
No és pas capaç d'enfilar-se;
Carai, ja el conec bé prou.
Si sembla un seminarista
Sense gota de braó!
Està clar que és un *lligaire*
I d'això li vé la sort.
Però jo, no m'hi conformo
Amb que pugui tant de colp
I amb que sigui comissari
De la gran Exposició.
També a la *Casa del Poble*
Em tenen per un peix gros!
Amb això, que es donguin pressa
A fer-me un xiquet de lloc
A la Junta, o del contrarari
Demostraré qui soc jo!
On s'és vist arreconar-me!
Amb l'empenta que ducl No
No hi passo de cap manera:
Vareig néixer per cap gros
I vull ésser dels que manen
I són al rovell de l'ou.

Això el Miliano deia
Fumant-se un puro molt gros
I deixant escapà uns *ternos*
Que ho feien tremolar tot.

FLOK

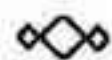

Oh déus! Aquest cop us heu imposat, heu tingut la força divina de tustar al cor de l'Espanya.
El caporal Sánchez Barroso ha sigut indultat. Es una obra de gràcia edificant que al pobre dissortat li farà l'efecte d'una resurrecció després d'haver sofert les engúnies d'una condemna extrema.
L'aspectre dels seus dos germans ha espantat al tribunal, o aquest és el primer que comença a fer justícia sana, bona i molt impròpia d'Espanya.

Encara que l'humor ens fa viure, no perxò ens oblidem dels que es veuen mancats d'aquest humor que és lo primer que s'aparta dels aixafats per les balances de la justícia.

L'humor és vida i nosaltres volem que tothom ne tingui. Perquè, doncs, no tenim de demanar pietat pels que en un moment de pesar se sublevaren?

Tingueu pietat, senyor, i els donareu vida!

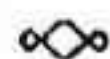

Els autos i els seus *alter-ego* cada dia fan més desgràcies. Es compren: N'hi ha més de deu mil corrent desesperats a tot'hora per aquests mons de Déu, com si no tinguéssim ordenances municipals...

—Jo ho acabaria això.

—Còm?

—Privant de tenir auto al amo del que fes una desgràcia. A córrer al Autòdrom de Sitges... quan estigui llest.

Tenim una fornada de guàrdies urbans jovenets que fan d'allò més patxoca, tan afeitadets, tan polits, tan decoratius, i amb la casaca vermella tan flamantal!

Llàstima que no s'en vegi quasi cap pel carrer!

Deuen tenir por de embrutar-se amb la pols que hi ha per tot arreu.

I es comprèn...

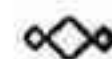

Ja no hi ha al carrers de Barcelona patrulles de soldats de dia, ni escamots del Sometent, amb al fusell a coll, de nit.

La capital va recobrant el seu aspecte de bonhomia i porta a

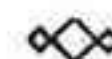
la memòria aquells versos de l'ex-poeta Xavier Viura, que diuen:

Els vells carrers de la ciutat,
Els vells carrers de Barcelona,
Tenen per mí un encant sobtat
Que quan hi passo, m'acaronen...

Hi hagueren eleccions amanides amb sang.
Les passions polítiques sempre ve que acaben engendrant males passions.

Però en fi: vots són *trunfos*.

Tot el que significa un honor pel regidor, sembla que no interesi a la majoria d'ells que veuen passar el temps que els queda amb aquella tranquil·litat, amb aquell *m'en futisme*...

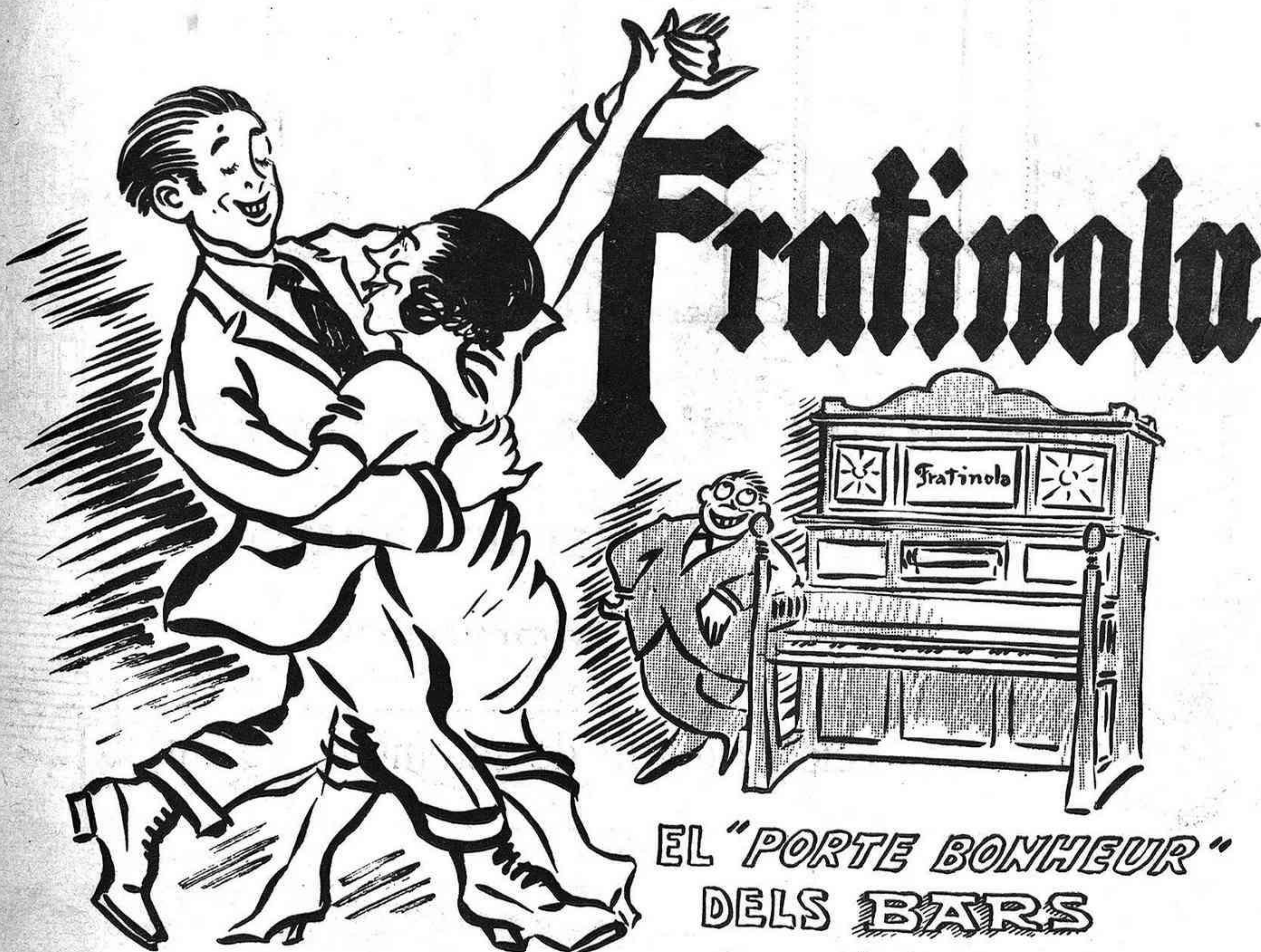
Que li importa la ciutat i els que voten de fàstic després d'haver votat per ell?

Perxò ens alegrem quan de tant en tant n'hi ha algún com En Tusell que es preocupa dels seus electors.

Al menys que no l'imitin tots, perquè llavors Barcelona seria un paradís i no un femeral com ara.

AVÍS. — La setmana que vé amb motiu de la festa del dissabte, L'ESQUELLA sortirà dijous dia 6 de Setembre

Imp. LA CAMPANA I L'ESQUELLA, Olm, 8.—Barcelona

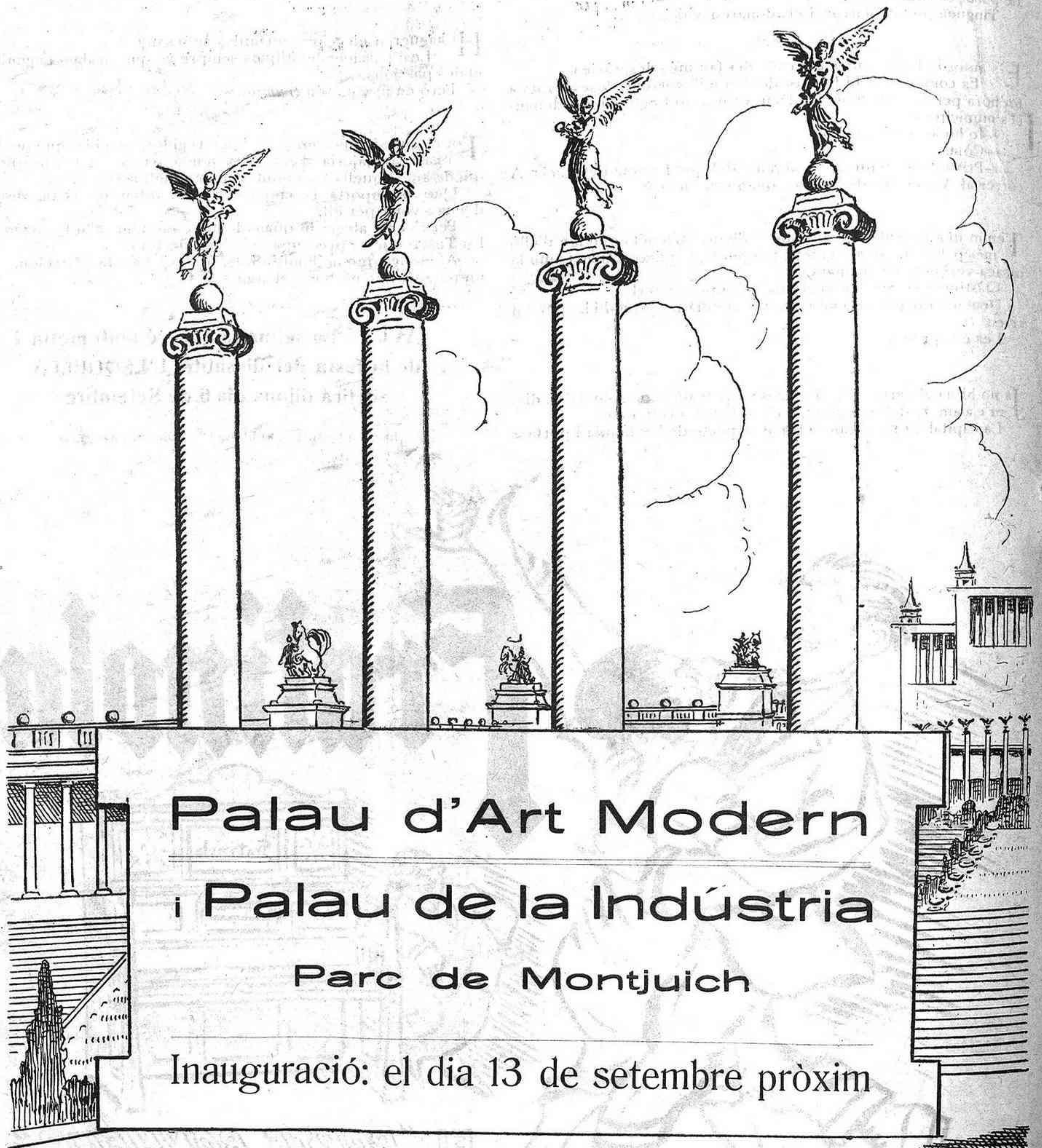

EL "PORTE BONHEUR"
DELS BARS

Els millors pianos elèctrics per a Bars són els de M.ª Fratinola que ven la Rambla Catalunya, 72 (xamfrà València), telèfon 932 G.—Barcelona

CASA WERNER

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE I DECORACIÓ D'INTERIORS

Palau d'Art Modern
i Palau de la Indústria

Parc de Montjuich

Inauguració: el dia 13 de setembre pròxim

Llibreria Espanyola de Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFONO A. 4115

ACABA DE PUBLICARSE el número 2 de la

Revista de Occidente

Director: JOSÉ ORTEGA GASSET

Precio de este número: Ptas. 3'50

OBRA NOVA

Les ciències en la vida de la llar

per ROSA SENSAT DE FERRER

Un volum relligat:

Ptes. 7'50

Montserrat a la vista

Album-guía de la famosa Montaña Catalana

Precio:

Ptas. 2

R. RUCABADO **ANGOIXES SOCIALS** OBRA NOVA

Preu: Ptes. 3'50

San Sebastián y sus alrededores

Guía práctica de San Sebastián

y de los pueblos cercanos, con breves notas acerca del pueblo vasco

Historia, usos, costumbres, juegos, etcétera, etcétera

Un tomo:

Pesetas 3

Siguen los trabajos de
impresión del popular e
interesantísimo LIBRO

El Año en la Mano para 1924

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

LA SANTA INDIGNACIÓ

—Té! Jo aquí predicant la pau... i el noi se'm subleva a Málaga!